

ARXIU

El pacte lingüístic de l'escepticisme

El Consell Valencià de Cultura, a la Llotja, després del ple celebrat el dia 17 de desembre de 1996. Aquest òrgan, encarregat de dur endavant el pacte, renovarà 10 dels seus membres a finals d'any.

El govern d'Eduardo Zaplana, acomplint el programa polític del seu soci, Unió Valenciana, ha decidit que la Universitat no homologue més textos escolars en valencià, i això en plena campanya per resoldre el suposat conflicte lingüístic valencià.

Al País Valencià torna a "pactar-se" la llengua, un vell costum directament emanat d'una certa tradició política els orígens de la qual cal cercar durant la transició, quan a cada passa feta en el camí de la recuperació lingüística saltaven al cap i casal les alarmes del tardofranquisme més castellandfil.

Doncs bé, ara el sentit d'oportunitat política d'Eduardo Zaplana, unit als seus compromisos de govern amb Unió Valenciana (UV), ha propiciat que es torne a recuperar la vella estratègia del "pacte de la llengua". La proposta oficial fou llançada el propassat dia

17 de setembre pel president de la Generalitat valenciana durant el debat de política general celebrat a les Corts i aprovada amb els vots de tots els grups parlamentaris tret del d'Esquerra Unida-Els Verds i Nova Esquerra.

El Consell Valencià de Cultura (CVC), un òrgan de caràcter consultiu –acomplint l'encàrrec fet per Zaplana–, haurà d'emetre ara un veredict sobre la llengua. Una comanda certament ambigua, els termes de la qual encara investiguen amb rigorosa discreció els 21 membres del CVC.

Siga com siga, al voltant d'aquest estrany assumpte hi ha ha-

gut moviments molt curiosos com ara el fet que un dels màxims òrgans oficials del secessionisme lingüístic, l'Acadèmia de Cultura Valenciana (ACV), haja canviat els seus estatuts tot posant-se sota els auspicis –jurídicament parlant– del Govern de la Generalitat valenciana.

Fonts de tota solvència properes al CVC sospiten que hi ha manobres polítiques que pretenen fer de l'ACV la institució oficial encarregada de la normativització del valencià. Una operació que hauria estat dissenyada per Eduardo Zaplana i que comptaria amb el vist-i-plau del president

d'aquesta institució i membre també del CVC, el poeta Xavier Casp. Tot i això, el president de l'ACV ha negat a aquest setmanari l'existència de qualsevol pacte amb Zaplana.

D'altra banda, els canvis estatutaris de l'Acadèmia, i la benedicció silenciosa feta per *Las Provincias* del pacte lingüístic, ha posat molt nerviosos els sectors més radicals de l'anticatalanisme. El president del Grup d'Acció Valencianista (GAV), l'advocat ultradretà Juan García Santandreu, ja ha manifestat públicament que combatrà qualsevol pacte lingüístic sobre el valencià tot adduint que les normes de l'Acadèmia no són ni de la institució ni tampoc de Xavier Casp. Alhora el mateix president de la ACV ha desautoritzat en EL TEMPS Juan García Santandreu dient que no té res a veure amb "una persona com ell que ni tan sols parla valencià", posant també així en qüestió l'aliança que durant tants anys els ha mantingut junts en la seua lluita contra la normalització del valencià.

Pactar sobre el no res. I és que la filosofia del pacte lingüístic va molt més enllà d'aplegar un grapat de doctes personatges per a discutir sobre no sé sap ben bé quina cosa de la llengua dels valencians. L'estratègia del "pacte de la llengua", inspirada originàriament i probablement de forma indirecta per Unió Valenciana, fiscalitzada pel govern popular i batejada pel PSPV-PSOE després de mesos de contactes secrets amb Zaplana, destorba qualsevol intent de normalització lingüística, i de l'altra, mira d'aïllar políticament elements com García Santandreu, què des de la trona del "valencianisme" aconseguix mobilitzar contra el govern valencià sectors socials instal·lats en la dreta més dura. Els símptomes d'aquesta maniobra política són més que aparents.

En definitiva, el govern de la Generalitat ha fet una comanda a un Consell Valencià de Cultura que d'ací uns pocs mesos renovarà deu dels seus membres tot

ARXIU

A pocs dies d'iniciar-se el procés de "pacte per la llengua" obert per Zaplana, ja han començat les primeres tensions.

just acabats de posar en una faena tan difícil.

Borinotejar sobre el pacte. Però exactament, què és el que s'ha de discutir al CVC? Ningú no ho sap amb certesa. Cap dels 21 membres no vol parlar sobre l'adscripció del valencià al domini lingüístic català.

D'altres voldrien que el CVC, compost de diversos personatges que poc tenen a veure amb la filologia, fos l'organisme normativitzador, en contra dels qui pensen que s'hauria de designar una comissió d'experts. Alguns diuen que es retiraran de qualsevol negociació que s'intente fer al mar-

ARXIU / RAFA GIL

ge de la Universitat de València. Molts pensen que l'Institut d'Estudis Valencians, creat al 1937 i en l'actualitat pràcticament desconegut pels valencians, també hauria de dir la seua en tot aquest embolic... fins i tot hi ha qui ha assenyalat que tot això del pacte

Dalt, Santiago Grisolia, president del CVC. Baix, Xavier Casp conversant amb Primo Yúfera.

El pacte de "la llengua diferent i diferenciada"

Xavier Casp, president de l'Acadèmia de Cultura Valenciana, i membre del Consell Valencià de Cultura, és a hores d'ara en termes polítics un dels homes de la Generalitat en el "pacte de la llengua".

A l'Acadèmia que presideix, partidària aferrissada del secessionisme lingüístic, només ell utilitza el valencià. La resta d'acadèmics, amb trajectòries públiques molt lligades a l'anterior règim polític, de sempre s'han resistit públicament a qualsevol intent de normalització del valencià. A més, el poeta Casp ja ha dit públicament que només es plegarà a un pacte si s'accepta que el valencià és una "llengua diferent i diferenciada".

Aquestes són algunes de les tesis defensades per l'Acadèmia, transcrites seguint les seues pròpies normes lingüístiques i extretes del quadern número 3, "Sèrie Filològica" publicat per l'entitat en 1988:

—(...) Aci no hi ha una altra alternativa: valencià, o català. O procedim pronte a completar la codificació de la llengua Valenciana, arrematant el procés de normalització iniciat ab tant d'acert per l'Acadèmia de Cultura Valenciana i secundat per Lo Rat Penat i per les entitats valencianistes i personages del mon literari, o eixa ona, al pareixer imparabile, de catalanisme, que hui ho invadeix tot (Universitat, escoles, llibres, radio i televisió), amparada per l'actual Administració [es refereix a la socialista], fara desapareixer en poc temps la nostra Llengua Valenciana.

—(...) Cada dia van augmentant els qui es decidixen a escriure en genuí valencià, rectificant la moda d'escriure en català com si fora la "nostra llengua". No mes nos falta fer comprendre als

calcitrants que tenim dret a escriure en esta llengua que parla el poble, dignificant-la i enaltint-la, i que la "normalitzada" catalana es molt diferent a la nostra en tot: fonètica, morfològia, sintaxi i vocabulari.

—(...) Sabem distinguir perfectament l'idioma valencià que parlem, del de Barcelona o del de Mallorca, llengües estes que la gent del nostre poble no enten ni parlades ni escrites, si no ha segut previamente instruída en elles, sobre tot, si es tracta del "català normatiu".

—(...) hui està demostrat que, ans d'entrar Dn. Jaume I en Valencia, ya hi havia aci una llengua romanç.

—(...) La llengua deu tindre un Diccionari General normatiu i una Gramàtica oficial, de la que es punt basic l'ortografia, adecuada a la fonètica propia.

—(...) La Llengua Valenciana ben escrita ya es mes difícil de trobar, perque la moda ara es escriure en català o en un valencià híbrid, per catalanizat. ¿Per qué?; l'explicació —a part els interessos economics o compromisos polítics— es molt facil: en català està tot fet i codificat, mentres que en valencià està tot encara per fer.

—(...) Mentres no es publique per l'autoritat competent la Gramàtica normativa de la Llengua Valenciana, es deu estar alerta en no acceptar com a valencianes, gramàtiques que, circulant baix del nom de valencianes, se subjecten en tot a la codificació de la llengua catalana. (...) No cal dir que oferixen plena garantia les gramàtiques que es publiquen baix els auspicis de l'Acadèmia de Cultura Valenciana i de Lo Rat Penat.

només servirà per tenir un sol registre de valencià escrit a l'administració.

La universitat queda al marge. En fi, que mentre els membres del CVC es distrauen executant les ordres del govern Zaplana, les tesis del secessionisme lingüístic van avançant, consolidant-se institucionalment sota els auspicis de la mateixa Generalitat. Secessionisme que guanya terreny enfront de la Universitat: el dia 8 d'octubre les Corts valencianes, reunides a Xàtiva, van derogar —amb els vots del Partit Popular i Unió Valenciana— el decret de 1994 que atorgava a l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana l'autoritat en l'homologació dels textos escolars en valencià. En la pràctica, la Universitat ha quedat aïllada d'aquest suposat procés de pacificació lingüística, i això malgrat les declaracions fa unes setmanes del president del CVC, Santiago Grisolia, que va prometre a Joan Romero, secretari general del PSPV-PSOE, que no es faria res sense la màxima institució científica del país. Pedro Ruiz, rector de la Universitat de València, ja ha lamentat públicament la contradictòria actitud de Zaplana alhora que ha qualificat l'acord de "molt greu" i de "concessió al secessionisme".

D'altra banda, el diputat Pasqual Mollà (EU), diu que "la iniciativa d'Eduardo Zaplana el que pretén és poder dir davant de l'opinió pública que ell ha intentat fer la pacificació lingüística del país, donar una imatge de cara a les pròximes eleccions autonòmiques. Al meu entendre Unitat del Poble Valenciana, el PSPV-PSOE i determinats sectors de l'opinió pública a Catalunya han caigut en el parany de les bones paraules del president de la Generalitat. Tan sols la Universitat i el món cultural valencià no s'han deixat enganyar".

Com fa vint anys, al País Valencià la llengua torna a ser moneda de canvi corrent al servei de transaccions polítiques poc clares.

Francesc Viadel